

Nowy

Kurier Łódzki

Dziennik polityczny, społeczny i literacki

Wtorek, dnia 22 maja 1917 r.

Przegląd polityczny.

Łódź, 22.V. 1917.

Jak każda rewolucja tak i rosyjska wiemy od czego się zaczęła, ale nie wiemy jak się skończy. Ze wszystkich stron Rosji nadchodzą wieści o panującym na prowincji zamęcie dowodzącym, że rewolucyjny rząd tymczasowy bynajmniej nie utrwałit jeszcze swego stanowiska. Petersburski korespondent dziennika angielskiego „Daily Express“ uważa stan w Rosji za bardzo groźny, upoważniający do wniosku, że lada dzień mogą tam zajść wypadki bardzo doniosłe i znamiennej powagi. Rząd tymczasowy nie sprostał zadaniu, nie zdołał utworzyć rządu silnej ręki, idącego twarde i nieugięte do wytkniętego celu i jeżeli nie zjawi się jednostka, która zdoła silną ręką ująć ster państwa, Rosję oczekuje jeszcze niejedno krwawe przesilenie, co w wysokim stopniu osłabiłoby jej zdolność bojową i tak już przez ruchy wśród armii sparaliżowaną. Taką osobistością był we Francji podczas krwawej rewolucji Napoleon I, który opanował wytworzony chaos przez krwawe i wciąż zmieniające się rządy rewolucyjne.

Zaprowadził wewnątrz całkowity ład, porządek i poszanowanie prawa, — a zewnątrz na długie lata zapewnił Francji dominujące stanowisko w rządzie państw europejskich i okrył ją sławą. Wówczas dopiero idee, pod których hasłem wybuchła rewolucja, równości i braterstwa ludów — zaczęły wcielać się w życie. — Też same hasła przyswiecają rewolucji rosyjskiej, pytanie tylko czy znajdzie się w Rosji podobna osobistość, co opanuje zamęt i ideały, w imię których wystąpił do walki z caratem rząd tymczasowy, wyłoniony z Dumy, wcieli w życie. Obecnie obraduje w Petersburgu kongres włościański, na który zjechało się z różnych stron Rosji 2600 osób, a w ich liczbie 560 delegatów. Kongres ten postawił sobie za zadanie: 1) stwierdzenie opinii kół włościańskich, 2) obowiązek wszystkich by mieli na widoku nie tylko wywalczone prawa utrwalić, ale i spełnić ciężące na nich zadania, 3) obronę interesów włościańskich, 4) zabezpieczenie wszystkich interesów, kraju oraz godnej sławy przyszłości.

Zdaniem korespondenta „Daily Express“ kongres włościański stwierdził, że na kolejach przerwano dowóz żywności i paszy dla armii na frontach, że miastom na północy Rosji wskutek braku dowozu grozi głód. W związku z tem krążą pogłoski jakoby generałowie Brusilow i Hurko oraz inni generałowie i byli ministrowie mają przybyć do Petersburga, przerwać wszelki dowóz żywności do stolicy i tym sposobem zmusić robotników i żołnierzy do uległości.

Czyby z grona tych generałów miał się wyłonić drugi Napoleon? Rosja może jeszcze przeżyć parę a nawet kilka zmian rewolucyjnych, lecz carat już nie powróci. — Niema już bowiem żywiolów, na których biurokracja dawnego typu z caratem na czele, wrzekomym samowładzą mogłaby się oprzeć. Sro-

motny upadek Mikołaja II zniweczył wśród ludu rosyjskiego doszczętnie urok osoby carskiej, uważanej za świętą. Dogmat tego ludu: „Bóg na niebie, car na ziemi“ (Boch na niebie, car na ziemi) stracił już bezpowrotnie dawne swoje znaczenie i autorytet, odkąd minister i żołnierz rosyjski przekonał się, że tego nietykalnego cara, jak zwykłego śmiertelnika uwięzić można bezkarnie.

Niemniej ścierające się w Rosji prądy i stronnictwa wywołać mogą nie jeden przewrót, zanim z całego tego chaosu wyłoni się odradzona Rosja, wolna i oparta na prawie.

Niepodobna również przypuścić, by nacjonalizm szowinistyczny rosyjski, który jeszcze w przededniu upadku caratu groził zagładą wszystkim „inoplemioncom“, nie wyłączając Polaków, zrzekł się nagie wszelkich uroszczeń, jakby za powiewem wiatru. Nie, on się tylko przycałił, i jeszcze da znać o sobie. W stosunku do Polaków, uznanie potrzeby odbudowy państwa polskiego i niepodległości Polski być może, jest całkowicie szczerem, bo dyktuje je interes samej Rosji, konieczność wytworzenia przez wypadki — dziejowego katalizmu, biegnące w czasach ostatnich z zawrotną szybkością, ale co do ukraińców i finlandczyków nacjonalizm rosyjski wypowiedzie swoje ostateczne słowo, bynajmniej nie opierając się na zasadzie, by każdy naród sam określił swoją przynależność państwową i sam stanowią o swoich losach.

Wprawdzie zasada ta staje się powoli wykładnikiem polityki wszystkich narodów Europy, gorliwie popieraną przez Amerykę, — ale naród wielkoruski nie uznaje ukraińców za szczer odrębny, za naród oddzielny, ieno za odłam jednego niepodzielnego narodu rosyjskiego. Wychodząc z tej zasady nacjonalizm rosyjski nie dopuści do zupełnego państwowego wyodrębnienia się Ukrainy, najwyżej zgodzi się na tolerowanie w szkole i instytucjach prywatnych języka rusińskiego, na pewien rodzaj w szczyptych ramach zawartej autonomji, ale nie więcej. Wywoła to niechybnie zamieszki, a może nawet kontrrewolucję, o ile kozacy dońscy poczną się do solidarności z ukraińcami, ale caratu nie przywrócą.

Wprawdzie z Sewastopola dochodzą wieści, że na Krymie obiegają uporcezywe pogłoski o szerzeniu propagandy rewolucyjnej na wielką skalę, lecz niepodobna przywiązywać do nich zbyt ważkiej wiary. Zdaje się, powstały one na tle aresztowania na żądanie żołnierzy, dowódcy pułku piechoty pułkownika Kellera, osadzonego o wrocie usposobienie do Tymcz. Rządu rewolucyjnego. Tatarzy krymscy wobec rządu carskiego byli lojalni, ale do wystąpienia w jego obronie, dla jego restytucji, bynajmniej nie są uzdolnieni.

Przeciwko finlandczykom wystąpiło „Nowoje Wremia“, dawny organ biurokracji, a dziś Guczkowa, z wymówkami, że nie raduje się z wolności Rosji jej radością, ale unią własną i przypomnieniem o prawach zwierzchnich Rosji nad Finlandją.

Ale Finlandją jest zbyt mała, by poważniejszą rolę w rewolucji rosyjskiej odegrać mogła i przytem zbyt

luźnemi węzłami złączona z Rosją, by wyrwać mogła jakikolwiek wpływ na ukształtowanie się ostateczne rządów w Rosji.

St. Łp.

Szkolnictwo łódzkie.

II.

Co do szkolnictwa średniego w Łodzi, to pod rozwójem jego, po uwolnieniu od sztykan biurokracji rosyjskiej, rozumieć należy nie tyle wzrost ilościowy szkół, ile głównie błogosławioną reformę, w uczelniach polskich, polegałą na przystosowaniu systemu wychowawczo-naukowego do prawdziwych potrzeb ducha narodowego kształcącej się młodzieży. W innych szkołach reforma ta polegała na zmianie języka wykładowego i również na pewnych udoskonaleniach.

Szkoły średnie przed wojną dzieliły się pod względem języka wykładowego na rosyjskie (rządowe i prywatne), polskie, niemiecko-rosyjskie i żydowsko-rosyjskie. Istniało więc w latach 1912/14 szkół męskich filologicznych 8-mio klasowych z językiem wykładowym rosyjskim 4 (+ 1 szkoła przemysłowa przy ul. Pańskiej), z polskim — 1, z niemieckim — 1 i żydowska — 1; żeńskich zaś: z rosyjskim — 5 (w czem 4 prywatne), z polskim 8-klas. 1 i 7 klasowych 9, żydowskich 3.

Dalej szkolnictwo filologiczne 4 klasowe reprezentowały uczelnie męskie: z językiem rosyjskim — 4 (w czem 1 rządowa); z polskim — 1; niemiecka 1, żydowskie — 2, oraz żeńskie: z rosyjskim — ; z niemieckim 4 i żydowskie 2. Szkół handlowych mieliśmy: uękich-polskich 3 siedmioklasowe (w tem jedna w Pabjanicach, oraz jedna a w Zgierzu) i cztero klasową; niemieckich (z jęz. wykładowym rosyjskim) siedmiokl. — 1 i czterokl. — 1, oraz żeńskich siedmioklasowych polskich — 3, (1 w Pabjanicach)

W ciągu pierwszego roku wojny szkolnictwo średnie w Łodzi przeżywało wielki kryzys. W pierwszych dniach sierpnia 1914 r. wszystkie zakłady naukowe rządowe, jak również będące własnością rosyjan — zostały ewakuowane i młodzież, kształcąca się w nich została na bruku, przepędając w bezczynności rok cały. Również i nauka w nielicznych wówczas uczelniach polskich postępowała niezupełnie normalnie, a nawet w pewnych chwilach całkiem kulawo.

Dopiero z początkiem wakacji 1915 roku sfery nauczycielskie krzątać się poczęły zwawo około pobudzenia do życia zamkniętych lub otwarcia nowych placówek szkolnictwa średniego. Na skutek szeroko podjętej inicjatywy tak ogółu jak i osób prywatnych, z pośród zamkniętych 5 szkół rosyjskich 8-miokl. — 2 zreformowano na uczelnie z językiem wykładowym polskim i otwarto z początkiem roku szkolnego 1915; uruchomiono gimnazjum niemieckie, oraz po zreformowaniu na polską — 8 klasową uruchomiono szkołę p. Zimowskiego; następnie po odpowiednich zmianach szkołę handl. Zierklera.

Uległa reformie również szkoła handlowa kupiectwa łódzkiego, przekształcona na realną.

Uczelnie żeńskie kryzys pierwszego roku wojny przetrwały szczęśliwie, niż szkoły męskie.

Następnie, oprócz wyżej wspomnianych szkół zreformowanych powstały w r. 1915—16—17 do życia następujące nowe: polskie — 4 klasowa miejska, odpowiadająca co do przeznaczenia dawniejszej „aleksandryjskiej“, progimnazjum im. Skargi, seminarjum dla nauczycieli ludowych, szkoła dla terminatorów, brak której w mieście dawał się zdawien dawna odczuwać, oraz prywatne progimnazjum przy ul. Długiej 90. Niemieckie — 4 ro-klasowa miejska; 8 miokl. szkoła z nieokreślonym jeszcze bliższym programem przy ul. Nawrot; żydowskie — 8-mio klasowe gimnazjum żeńskie.

Przy pomocy więc tablicy porównawczej szkolnictwo łódzkie w ostatnich latach unaocznic sobie możemy w ten sposób.

Szkoły męskie:		
	r. 1912/14	r. 1917
filologiczne 8-klas.		
polskie	1	5
niemieckie	1	2 (1 pr.)
rosyjskie	5	—
żydowskie	1	1
filologiczne 4-klas.		
polskie	1	4
niemieckie	1 (pryw.)	1 (miej.)
rosyjskie	4	—
żydowskie (prywatne)	2	2
handlowe 7-klas.		
polskie	3	2
rosyjskie	—	—
niemieckie (z jęz. wyk. ros.)	1	1
handlowe 4-klas.		
polskie	1	1
niemieckie	1	1
Szkoły żeńskie:		
	r. 1912/14	r. 1917
filologiczne 8-7 klas.		
polskie	10	10
niemieckie	—	w projekcie
rosyjskie	5	—
żydowskie	—	1
filologiczn. 4-klas.		
polskie	—	1
niemieckie	4	4
rosyjskie i żydowskie	—	—
handlowe 7-klas.		
polskie	3	3
handlowe 4-klas.		
polskie, niem. ros. żyd.	—	—
Szkoły specjalne męskie:		
	r. 1912/14	r. 1917
Seminarjum naucz.		
polskie	—	1
niemieckie	1	1
Szkoły rzemieślnicze:		
polskie	1	2
żydowskie	1	1

Ozólam więc mamy w mieście zakładów naukowych średnich polskich — 29 (w czem 15 męskich i 14 żeńskich), niemieckich — 10 (w czem 4 żeńskie) żydowskich 5 (w czem 4 żeńskie — 1). Podczas, gdy za rządów rosyjskich w mieście istniało uczelni polskich — 20 (w czem 13 żeńskich), rosyjskich zato 14 (w czem 5 żeńskich), niemieckich 9 (w czem 4 żeńskie) i żydowskich 4 (same męskie.)

Obecnie stosunek liczby ogólnej szkół średnich łódzkich jest następujący: r. 1912—14: 47 (w czem 22 żeńskich); w r. 1917 — 44 (w czem 19 żeńskich.)

Do szkół tych uczęszcza razem około 9000 młodzieży, w czem polskiej około 6000, niemieckiej 1200 i żydowskiej 1800 osób.

Dziewcząt — 45 proc. w uczelniach polskich, w niemieckich 35 pr. i w żydowskich 20 proc.

Z powyższych cyfr widzimy, jakiego rodzaju był rozwój szkoły średniej w Łodzi, po uwolnieniu jej ze szponów biurokracji rosyjskiej.

M. Skudera.

Kronika

W sprawie wysyłania dzieci na wieś. Na posiedzeniu komisji przy M. R. O. do wysyłania dzieci na wieś, postanowiono otworzyć centralne biuro, w którym gromadzone będą wszelkie dane, dotyczące rejestracji dzieci, zakwalifikowanych na wyjazd na wieś. Szczegółowych danych dostarczać będą funkcjonujące w trzech punktach miasta biura, do których zgłaszają się matki z dziećmi i nadsyłane są listy dzieci ze szkół miejskich.

Centralne biuro, urzędniem, którego zajął się ks. Jan Albrecht, znajduje się będzie w lokalu M. R. O. (gmach Siemens).

Będzie ono czynne codziennie od 9 rano do 12 i pół w południe i od 4 do 6-ej po południu.

Kursy budownictwa. W dniu wczorajszym zamknięte zostały kursy dla instruktorów budowlanych, urządzone w Szkole Rzemiosł przy Tow. Dobroczyńców. Dyplomy z ukończenia kursów wydano dziewięciu osobom.

Przytulki dla dzieci tuberkulicznych. Łódzka M. R. O. projektuje urządzenie dwóch przytułków dla dzieci, dotkniętych gruźlicą w stadium początkowym. Pierwszy przytułek dla 100 dzieci otwarty ma być w Rudzie Pabjanickiej, a drugi dla 40 dzieci w pobliżu Ozorkowa.

Na zjazd higienistów w Warszawie, który trwać będzie od 29 maja do 1 czerwca, wybiera się także kilku lekarzy z Łodzi.

W kamerze dezynfekcyjnej miejskiej zatrudnieni są obecnie praktykanci z Brzezin, którzy po ukończeniu praktyki, obejmą posady w mającym być otwartym podobnym zakładzie w Brzezinach.

Zamknięcie zakładu izolacyjnego. 1-szy zakład izolacyjny przy ul. Zakątnej № 44, zostanie z dniem 1 czerwca zamknięty.

Polskie seminarjum nauczycielskie. Egzamina przedwstępne w Polskim Seminarjum nauczycielskim (Nowo-Targowa 16) rozpoczynają się dnia 15 czerwca r. b. W roku bieżącym przyjmowani będą nowi uczniowie i uczennice na kurs pierwszy i trzeci.

Sprzedaż chleba. W 26 miejskich sklepach sprzedaż chleba od 30 kwietnia do 13 maja sprzedano 174,730 osobom 655,252 funtów chleba. Reszta ludności zaopatrzyła się w chleb w kooperatywach i piekarniach fabrycznych.

Ze ilości sklepów komitetowych dla ludności, nie zrzeszonej w kooperatywach, jest dostateczna, świadczy fakt, że w ostatnich 2 dniach powyższego okresu, w sklepach nie było wcale kupujących.

Kursy budowlane dla żydów. Zarząd szkoły rzemieśniczej „Talmud-Tora“ postanowił otworzyć kursy techniczno-budowlane dla swych wychowanców, którzyby mogli wziąć również udział w odbudowie miast i wsi.

Na kursy przyjmowane będą uczniowie z wykształceniem tryklasowym szkół średnich. Kursy trwać będą trzy lata. Zapisy odbywać się będą po wakacjach.

Rozchód na utrzymanie uczniów przewidziany jest w sumie 432 mk. rocznie.

Z T-wa muzycznego im. Chopina. Na posiedzeniu nowoobranego zarządu I wa muzycznego im. Chopina rozdzielono między sobą mandaty w sposób następujący: p. Dr Hipolit Olszewski (prezes), Józef Radwański i Antoni Ring (wiceprezesi), Karol Koźmiński i Czesław Rogowski (sekretarze), Karol Ghadziński i Marjan Lipiński (skarbnicy), Tadeusz Markiewicz i Stanisław Heilborn (gospodarze), Karol Koźmiński (bibliotekarz), oraz pp. Wacław Tymowski, Celestyn Kapczyński i Wacław Taubwurel (bez mandatów).

Zapomogi dla właścicieli domów. W przeciągu roku ubiegłego oddział zapomogowy przy magi-

stracie wydał 385 kamienicznikom pożyczek bezprocentowych na sumę 249,609 mk. Prócz tego zapomogi jednorazowe wydano 25 rodzinom.

Zaciągnięte pożyczki bezprocentowe winny być zwrócone w przeciągu kilku miesięcy. W razie, gdy właściciele domów nie są w stanie zwrócić długu, winni oni złożyć w tej sprawie podanie — wtedy według uznania Komitetu, pożyczki mogą być prolongowane.

Opłaty za doręczanie listów. Z powodu ogłoszenia C. N. Prezydium Policji, dotyczącego wprowadzenia waluty markowej, personel dla doręczania listów i depesz straży ogniowej ma zlecenie, za doręczenie listu lub przesyłki pocztowej pobierać 5 fenigów, a za telegramy po 12 fenigów.

Wycieczki. Łódzkie Stow. Techników urzęda w nadchodzącą niedzielę wycieczkę do lasów lutomierskich, w której, przyjmie udział około 60 członków.

Tow. Krajoznawcze urzęda 28 maja wycieczkę do Łagiewnik. Będzie to setna wycieczka rzeczonoego T-wa.

Wypadki i kradzieże:

Usiłowanie zabójstwa. Wczoraj około godz. 9-ej wiecz. numerowy hotelu Nowo-europejskiego, Zyband — posłyszał wołanie o pomoc i spostrzegł, że z hotelu wybiegł jakiś młody człowiek. Zyband puścił się za nim w pogon i wkrótce udało mu się ująć uciekającego, którego przy pomocy policji przyprawiono do hotelu. Tam się wyjaśniło, że uciekinierem był jeden z dwóch młodzieńców, którzy około godz. 6-ej po południu wynajęli numer. Drugiego znaleziono w pokoju, brojącego krwią. Z przeprowadzonego narazie dochodzenia okazało się, że niedoszły zabójca zwałił tamtego do hotelu pod pretekstem dokonania korzystnej zamiany pieniędzy, a następnie usiłował zamordować go tasakiem — co mu się jednak nie powiodło. Rannego po udzieleniu mu pierwszej pomocy zabrało Pogotowie.

Ze związków i stowarzyszeń.

X Ze Stow. pracowników składow aptecznych. Wczoraj na posiedzeniu świeżoobranego zarządu rozdzielono między sobą mandaty w sposób następujący: prezes p. A. Wojciechowski, vice prezes p. St. Heilborn, sekretarz St. Romanowski, wice-sekretarz p. St. Klimkiewicz, jego zastępca p. B. Szalewicz, skarbnik A. Szymkowski, jego zastępca p. H. Reichtman; bibliotekarz p. J. Hiller; przewodniczący sekcji oddania członków G. Rosentreter; gospodarz lokalu A. Landau.

X Ze Stow. „Praca“. Wczoraj w lokalu przy ul. Radwańskiej, odbyło się posiedzenie zarządu Stow. zawodowego robotników przemysłu włókiennego „Praca“, pod przewodnictwem prezesa p. Zietańskiego.

Zatwierdzono sprawy następujące: Przyjęto do wiadomości, że uświadomieni delegaci zawarli kontrakt najmu lokalu dla Stowarzyszenia przy ulicy Wólczańskiej № 139 za cenę 625 rb. rocznie. Nowa siedziba składać się będzie z 8 pokoiów, w których urządzone będą: biuro, biblioteka, sala posiedzeń, oraz składnica żywnościowa, nadto magazyn na towary. Składnicą zarządzać będzie p. Franciszek Kurek.

Postanowiono przenieść piekarnię od 1-go lipca do wynajętego lokalu przy ulicy Grabowej № 33. Na zarządzającego piekarnią powołano p. Pokorskiego. Na skutek wniesionego żądania do zarządu, uchwalono podnieść płace tygodniową wszystkim pracownikom piekarni o 2 ruble, mianowicie: pierwszy majster piekarski pobierać będzie 22, drugi 16 rubli, inni pracownicy po 9 i 6 rubli tygodniowo.

Wybrano komisję, złożoną z pp. Zietańskiego, Tysiąka, Kurka i Gajewskiego do opracowania listu do L. R. O. w sprawie przedstawicielstwa w tej radzie ze strony Stow. „Praca“.

Zwrócono się do władz o uzyskanie zezwolenia na urządzenie odczytu w dniu 3 czerwca w Reursie Rzemieślniczej, na rzecz biblioteki przy Stowarzyszeniu. Przyjęto do wiadomości, iż delegaci porozumieli się z Tow. „Czyta“ w sprawie obsadzenia posad przez członków Stow. „Praca“ w kioskach, należących do wzmiankowanego towarzystwa.

Kronika sądowa.

Sędzia pokoju I okręgu p. Tujakowski w zastępstwie sędziego pokoju II okręgu p. Witkowski rozwał w dniu wczorajszym sprawę

o obelgi czynne.

W imieniu Władysława Włodarczyka wystąpił ze skargą adw. przys. Bolesław Jasiński przeciwko Szczepanowi Rochowczykowi o to, iż w dniu 26 lutego 1917 r. w południe w tramwaju № 5 na skrajce w Dzieln. na Skwerowa, Rochowczyk poczał żyć Włodarczyka rozmaitymi wyrazami, a następnie, chwyciwszy pret żelazny, chciał nim uderzyć Włodarczyka, który jednak zdołał uniknąć uderzenia i odebrał Rochowczykowi pret.

Na tę skargę ze strony Rochowczyka podana została przeciw-skarga, w której tenże zaznacza, iż Włodarczyk go bił i, że wobec oporu z tego strony doszło do szamotania, co było powodem wybicia szyby w wagonie.

Sprawa powyższa już była przedmiotem rozpraw w d. 2 kwietnia, lecz została odroczone dla zbadania dodatkowych świadków.

Rochowczyka bronił radny miasta p. Aleksei Rzewski, Michał Bieniak. Świadczenie zeznał jeden na korzyść, drudzy na niekorzyść stron

obydwuch, zaznaczając, iż obelgi czynne były wzajemne.

Sąd ze względu na to, iż obelgi były wzajemne obydwuch, zwalnia od winy, bez zwrotu kosztów sądowych.

Z Warszawy.

Żywność ze Szwajcarii. — Otwarcie przystani — Króliki. — Zbrodnia. — Wielka zabawa w Łazienkach. — Wystawa pomocy naukowych. — Falszywy agent.

Sekcja żywnościowa Magistratu naszej stolicy wydelegowała swego dyrektora p. Janusza Machnickiego do Szwajcarii, jako delegata Wydziału Zaopatrywania miasta w żywność, celem zbadania tamtejszych rynków i sprowadzenia o ile będzie to możliwym, niektórych artykułów żywności.

W ubiegłą niedzielę przy pięknej pogodzie o godz. 10 rano odbyło się otwarcie przystani wioślarek. Po nabożeństwie w kościele św. Rodziny przy ul. Wiślanej, podczas którego chór amatorski „Dzwon“ wykonał pieśń religijną w gustownie udekorowanej przystani zebrały się wioślarki, delegacie zaprzyjaźnionych towarzystw, przedstawiciele instytucji społecznych i pracy.

Po doniesłem przemówieniu ks. Kuczyńskiego głos zabrała przewodnicząca T-wa Wioślarek dr. Budzyńska-Tylicka, wskazując na zadania, jakie oczekują kobietę polską przy odbudowie kraju; poczem naczelniczka przystani p. na Hannovera podniosła flagę na znak otwarcia sezonu.

Z nastaniem ciepłej pory pojawiły się na targu przy ul. Krochmalnej króliki w dość znacznej ilości które ludność uboższa kupuje na mięso. Za królika 6 o funt. płać od 7-9 marek.

W piwnicy domu przy ulicy Krochmalnej, znaleziono trupa Abrahama Zeichberga, który jak się okazało wywleczony był z mieszkania w tym domu niejakiej Spejerowej. Dochodzenie naprowadziło do wniosku, że Zeichberg został zamordowany. Ukrywająca się Spejerowa odnaleziono i aresztowano.

Wielka zabawa ogrodowa w Łazienkach, zorganizowana na Macierz Szkolną w ubiegłą niedzielę, cieszyła się olbrzymim powodzeniem. Dzięki pięknej pogodzie przy wszystkich kasach stały sznury publiczności, tłoczącej się po bilety. Zwłaszcza były w obłężeniu kasy sprzedające bilety na loterię fantową.

Młodzież akademicka której powierzono organizację zabawy, świetnie wywiązała się z zadania. Dochód będzie bardzo pokazny.

Stowarzyszenie nauczycieli szkół początkowych w siedzibie własnej przy ulicy Marszałkowskiej urządziła w dniach 2, 3 i 4-go czerwca wystawę pomocy naukowych, wykonanych przez nauczycieli i uczniów. Za najlepsze okazy Tow. „Urania“ dawać będzie nagrody w postaci pomocy naukowych.

Niejak Siul Miodownik 25-letni spekulant wystąpił w roli agenta tajnej policji i chciał aresztować nieznanego człowieka, niosącego flaszkę wódki. Za uwolnienie go zażądał łapówki. Gdy jednak milicjant sprawdził, że Miodownik nie posiada legitymacji, aresztował go, Miodownik dawał mu 3 rb. łapówki.

Sąd skazał go na 2 miesiące więzienia.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (Urządowo).

Wielka Kwatera Główna, 21 go maja:

Wschodnia widownia wojny.

W sytuacji nie zaszły żadne zmiany.

Zachodnia widownia wojny.

Front wojsk gen. feldmarszałka

Ks. Rupprechta Bawarskiego

Ataki wczorajsze Anglików nastąpiły po obydwuch stronach drogi Arras — Cambrais, na froncie o sze-

rokości 12 km. Gdzie tylko nieprzyjacielskie oddziały atakujące natarły ze swych rowów pomiędzy Scarpe a strumieniem Sené, rozproszone je w naszym ogniu niszczącym.

Na wschodzie od Croisilles przeprowadzone silne kontrataki odrzuciły nieprzyjaciela, który wtargnął do naszych linii. Ten sam los spotkał wielokrotne ataki pomiędzy Fontaine a Bullecourt, wykonane po południu, wieczorem i w nocy. Stanowisko nasze utrzymaliśmy, za wyjątkiem jednego zupełnie zniszczonego rowu, który planowo oddaliśmy przeciwnikowi.

Front Niemieckiego Następcy Tronu.

Podczas, gdy nieprzyjacielskie natarcie częściowe pod Lafaux nie odniosły powodzenia, udało się granadierom zachodnio-pruskim pod Braye, oraz wojskom bawarskim pod Cernay i na zachodzie od Hurtebise — Ferme poprawić swe stanowiska przez zabranie rowów nieprzyjacielskich i zyski utrzymać, pomimo usiłowań przeciwnika ku odzyskaniu utraconych rowów.

W Szampanii ponownie walczono wczoraj ciężko. Potęgująca się w ciągu dziewięciu dni walka artylerji doszła rano do wyjątkowej gwałtowności. Po południu ruszyli Francuzi w silnych atakach na stanowiska górskie na północy od drogi Prunay — St. Hilaire le Grand. W zaciętych starciach, które przeciągnęły się aż do zmroku, powiodło się nieprzyjacielowi stanąć na górze Cornillet, na południu od Nauray i na skalistej górze na południowym zachodzie od Moronyillers. My przebywamy na północnych stokach tych wzgórz. O posiadante innej grupy walka waha się jeszcze. Osiągnięte przez Francuzów początkowe sukcesy wydatko w szybkim kontrataku; tak, iż dawne stanowiska znajdują się w naszych rękach. Wieczorem na odzyskanych liniach odparto nowe ataki nieprzyjacielskie.

Krwawe straty nieprzyjaciela również i wczoraj były znaczne.

Przeciwnicy utracili wczoraj 14 latawców.

Front macedoński

Na froncie macedońskim również i wczoraj działalność bojowa ograniczyła się do ośosobionego, ożywionego ognia artylerji.

Pierwszy General-Kwatermistrz Ludendorff.

Komunikat austriacki.

WIEN, (Urządowo).—21 maja.

Wschodnia widownia wojny.

Nie wydarzyło się nic szczególnego.

Południowo-wschodnia widownia wojny.

Nie wydarzyło się nic szczególnego.

Włoska widownia wojny.

Nad Isonzo nieprzyjacieli kontynuował wczoraj swe ataki, których zaciętość skierowywała się na stanowiska nasze pomiędzy Vodice a Salcona. Wszystkie wysiłki atakujących pozostały bez wyniku. Nie zdołał on zyskać terenu nawet na stopę.

Przed południem przeciwnik przeprowadził dwukrotnie swe masy do szturmów na Monte Santo. Pierwszy atak zafalował się, zanim się zdołał rozwinąć, w naszym ogniu niszczącym. Podczas drugiego niektóre oddziały utworowały sobie drogę w pobliżu Monte Santo, poprzez rowy, zburzone naszym ogniem huraganowym. Nasze dzielne wojska, a wśród nich Marburgska obrona królewa, przepędziła je za pomocą ładunków.

Wieczorem, zrzekając się przygotowania artyleryjskiego, przeszli wiośsi do szeroko zakreślonego, potężnego ataku, który tym razem skierował się przeciwko całemu odcinkowi od Vodice — Monte Santo. Pod Vodice powiodło się kolumnom szturmują-

W dniu 21 maja r. b., po krótkich cierpieniach rozstała się z tym światem nasza ukocha-
na matka, babka i teściowa

MATYLDA z Nieschewoffów STRENGE

w 75-ym roku życia.

Pogrzeb odbędzie się we czwartek, 24 b. m., o godzinie 4 po poł. z kaplicy przedpogrzebo-
wej na stary cmentarz ewangelicki.

Pograżona w żalu **RODZINA.**

W dniu 21 b. m. 1917 r., zmarł

JÓZEF GALEWSKI

szprymajster VI oddziału straży ogniowej ochotniczej
przy fabryce Tow. Akcyjnego I. K. Poznańskiego.

W zmarłym tracimy wiernego i szczerego kolegę,
pamięć o nim zachowamy zawsze.

Niech mu ziemia lekka będzie!

**VI Oddział Łódzkiej Straży
Ochotniczej przy fabryce
Tow. Akc. Wyr. Baw. I. K. Poznańskiego**

cym osiągnąć pasmo wzgórz, wśród
ciężkich strat. Uddawna wypróbowany
pułk piechoty № 41 rzucił się
potem na przeważającego przeciwni-
ka i w zaciętej walce na bagnety
zmusił go do ucieczki.

Dywizje włoskie skierowane na
Monte Christo powstrzymano w ich
rowach naszym ogniem armatnim.

Walki wczorajsze przyniosły
nam przeszło 200 jeńców i 4 karabi-
ny maszynowe.

Nader różnorodne ugrupowanie
taktyczne wojsk naszych na Karście
nie dozwoliło na wymienienie i pod-
kreślenie już dzisiaj wszelkich szcze-
gółów, dotyczących grup wojsko-
wych, które przyczyniły się szcze-
gólnie do sukcesu dnia.

Lotnicy nasi zestrzelili w walce
w powietrzu pięć latawców włoskich.

Z pozostałych odcinków frontu
południowo-zachodniego nic szczegó-
łego niema do doniesienia.

Zastępca szefa sztabu generalnego
v. Hoefler,

marszałek polny porucznik.

Komunikaty francuskie.

PARYZ, 21 maja. Urzędowo do-
noszą 20 maja po południu: W oko-
licy Chemin des Dames walka arty-
lerii przybrała pod koniec nocy bar-
dzo gwałtowny charakter na całym
frontie Labovelle—Cerny—Hurtebise.
Jednocześnie odparto natarcie nie-
przyjacielskie na występ pod Labo-
velle.

Na północnym wschodzie od dro-
gi Laffaux małe operacje pozwoliły
nam zająć kilka części rowów.

W Szampanji nie powiodły się
dwa natarcia nieprzyjacielskie w oko-
licy Menil.

Z pozostałego frontu niema nic
do doniesienia.

PARYZ, 21 maja. Urzędowo do-
noszą 20 maja wieczorem: Rano przy-
brała znacznie na sile działalność ar-
tylerii nieprzyjacielskiej na Chemin
des Dames, a od północy stała się
bardzo gwałtowna na przestrzeni od
Hurtebise do okolicy na północ od
Sancy. Niemcy skierowali na stano-

wiska nasze ogień huraganowy gra-
natów wielkiego kalibru i pocisków,
zawierających gazy trujące, lecz w
naszym kontrprzygotowaniu stłumio-
ny został przygotowany atak nasze-
go na większej części naszego
frontu. Z powodu naszego ognia niem-
cy nie mogli opuścić swych rowów.
Od kontrataków naszych nieprzyja-
ciel poniósł ciężkie straty. Wtargnął
on tylko do wysuniętego kąta nasze-
go na północnym wschodzie od Cer-
ny, na froncie około 200 metrów, po-
zatem wszędzie utrzymaliśmy nasze
stanowiska.

Na pozostałej części frontu chwila-
mi ogień artylerji.

Front macedoński.

PARYZ, 20 maja. — Sztab armji
wschodniej donosi 19 maja: Na fron-
cie Strumy bułgarskiej, po przygoto-
waniu przez artylerję, zaatakowali
stanowiska niedawno zdobyte przez
wojska angielskie, lecz zostali od-
partci.

Atak nieprzyjacielski wykonany
pod ochroną mgły nad jeziorom Pre-
spa, został odparty. W tej samej oko-
licy i pod Ljumnicą zajęliśmy nowy
row.

Komunikaty angielskie.

LONDYN, 21.5. — Główna kwa-
tera donosi 20 maja:

Ataki na wysunięte posterunki na-
sze pod Epeby, załamały się w ogniu
artylerji naszej.

Więści z Rosji.

Oświadczenie ministra Tereszczenki.

Minister spraw zagranicznych
Tereszczenko, oświadczył przedstawi-
cielowi prasy w sprawie swego pro-
gramu co następuje:

Głównym zadaniem jest możliwie
szybkie przywrócenie pokoju po-
wszechnego, który nie oznaczałby ani
panowania nad innymi narodami ani
rabowania ich dobytku narodowego,
lub zabierania przemocą cudzej zie-

mi. Minister spraw zagranicznych
stwierdził z zadowoleniem, że żadne
stronnictwo demokratyczne, żadna
organizacja nie uprawiała propagan-
dy na rzecz pokoju separatywnego.
Istnieje jednak jedna kwestja, która
jest w stanie podburzyć zastępy de-
mokracji rosyjskiej. Jest to kwestja
traktatów tajnych, zawartych przez
rząd carski. Kwestja ta rozpala na-
miętność i zmniejsza entuzjazm de-
mokracji rosyjskiej. Stąd powstało
żądanie bezpośredniego ogłoszenia
traktatów tajnych. Ogłoszenie ich by-
łoby równoważne zerwaniu z alianta-
mi i pociągnęłoby za sobą odosobnie-
nie Rosji. Wywołaloby ono bezwa-
runkowo wyodrębnienie Rosji, a to
byłoby właśnie pokojem separatyw-
nym, odrzuconym przez naród rosyj-
ski, dlatego, iż rozumie on, że wojnę
powszechną zakończyć może tylko
pokój powszechny. Następnie Teresz-
czenko przemawiał na rzecz reorga-
nizacji rosyjskiej siły zbrojnej. Rząd
uwaza za swój obowiązek oświadczyć
definitywnie, iż dąży do rychłego po-
koju. Jeżeli mówi on o pokoju bez
odszkodowań wojennych, to nie o-
świadcza tem samym, iż jest za pro-
klamowaniem biernej obrony Rosji;
rząd nigdy nie zgodzi się na to, by
obszary, zajęte przez niemców, miały
pozostać pod jarzmem militarysty
niemieckiego. Rosja nie może pozos-
tać obojętną na los Serbji, Belgji i
Rumunji. Zawieszenie broni, jakie
nastąpiło na froncie, należy porzucić.

Kierenski udaje się na front.

Minister wojny Kierenski przy-
jął korespondentów dzienników z Mo-
skwy i Petersburga i oświadczył im
że uda się niebawem na front. Jest
on przekonany, że za powrotem uda
mu się rozwiązać pesymistyczny na-
strój społeczeństwa, który teraz
wszystkich ogarniając, wcisnął się
nawet do kół militarnych, oraz do
całej armji rosyjskiej. Minister do-
dał do tego, że nie wątpi on, iż wol-
na armja rosyjska spełni swój obo-
wiązek względem ojczyzny oraz, że
nawzajem ta ostatnia ze swej strony
wszystko możliwe uczyni, aby pomódz
armji materialnie i moralnie.

Telegramy.

Hr. Czernin w kwaterze głów- nej.

BERLIN, 21.5. — Biuro Wolfa
donosi: C. i k. minister spraw zagra-
nicznych, hr. Czernin, w towarzy-
stwie c. i k. posła v. Mery'a i rad-
cy legacyjnego hr. Colloredo, przy-
był dnia 17 b. m. do niemieckiej
kwatery głównej w celu dalszego
omówienia z niemieckimi mężami
stanu i niemieckim kierownictwem
wojskowym tych spraw, których
omawianie podjęto niedawno podczas
bytności kanclerza Rzeszy w Wie-
dniu. Omawiana była również spra-
wa polska.

Akcja pokojowa katolików niemieckich.

BERLIN. — Według wychodzą-
cej w Monachjum „Deutsche Kirchen-

zeitung”, duchowieństwo katolickie
w Niemczech rozpoczęło zorganizowa-
ną na wielką skalę akcję pokojową.
Powstający właśnie światowy zwią-
zek katolików cieszy się jaknajgo-
rętszym poparciem międzynarodowych kół
kościelnych także w Rzymie. Rów-
nież członkowie episkopatu krajów
wrogich Niemcom wyrazili zupełną
aprobatę tego ruchu i zamierzają po-
przeć go energicznie.

„Deutsche Kirchenzeitung” do-
daje, że nie może nie więcej powie-
dzieć o tej sprawie.

Demonstracje przeciw Rosji?

SZTOKHOLM, 21 maja — „Afton-
bladet” podaje nieprawdopodobną
wiadomość, którą miał otrzymać od
pewnego podróżnego, powracającego
z Rosji, że Anglicy w liczbie 4,000
ludzi obsadzili Archangielsk i zamie-
rzają zająć linię kolejową z Archan-
gielska do Petersburga. Japończycy
zajęli Charbin.

Anglja a pokój separatywny.

BERN, 21.5. — 14 maja w izbie
gmin Bryce zażądał od rządu oświad-
czenia, iż nie zamierza zawrzeć po-
koju separatywnego z Austro-Węgry,
Bułgarią lub Turcją. Bryce za-
znaczył przytem, iż Austro-Węgry
w pierwszej linii ponoszą odpowie-
dzialność za wojnę, iż najokrutniej
obchodzili się z serbami. Bonar
Law odmówił żądaniu, motywując
odmowę tem, iż żaden cios nie do-
tknąłby boleśniej wrogów Anglii,
którzy usiłują poróżnić aliantów, niż
gdyby miał odłączyć się jeden ze
sprzymierzeńców.

Dzienniki berlińskie nazywają
powyższe oświadczenie Bonara Lawa
dążeniem Anglii do pokoju separa-
tywnego.

Nota koalicji do Rosji.

BERLIN. Z Henewy donoszą do
„Lokal Anzeigera”: Francja, Anglja
i Włochy zamierzają wystać — jak
twierdzi „Petit Parisien” — do obecn-
go rządu rosyjskiego notę wspólną,
zaznaczającą konieczność trzymania
się przez Rosję celów wojennych, za-
kreślonych w deklaracji byłego mi-
nistra spraw zagranicznych, Miłu-
kowa.

Przeciwnik rządów demokra- tycznych.

BERLIN, 21 maja — Poseł ro-
syjski, Bachmetiew, oświadczył, jak
komunikuje „Journal” z Waszyngto-
nu, iż zamierza osiąść w Waszyngto-
nie, ponieważ nie pochwała rządów
demokratycznych w Rosji.

Sazonow i Izwołski.

BERLIN, 21 maja — Ze Sztok-
holmu donoszą, iż rząd tymczasowy
nie wysła Sazonowa do Londynu w
charakterze posła, ponieważ uchodzi
on za zbyt oddanego wojennym ce-
lom ententy. Na tej samej zasadzie
Izwołski ma być odwołany z Paryża.
Obowiązkowa służba wojsko-
wa w Kanadzie.

BERLIN. Z Hagu donoszą do „Tä-
gliche Rundschau: Według depeszy
Reutera z Ottawy, prezes ministrów
kanadyjskich oświadczył, iż zarządzo-
no już krąki celem zaprowadzenia

w Kanadzie powszechnej służby wojskowej na podstawie poboru.

Wojska amerykańskie do Francji.

LONDYN, 21.5. — Biuro Reutera donosi na podstawie wiadomości, osiągniętych w poselstwie amerykańskim, iż dywizja wojsk, znajdująca się pod rozkazami generała Pershinga, wyruszy niebawem do Francji. Towarzyszyć jej będzie 2,600 marynarzy.

Zamknięcie granicy francusko-szwajcarskiej.

PARYŻ, 21.5. — Doniesienie agencji Havasa: Na żądanie władz wojskowych granica francusko-szwajcarska została zamknięta dla wyjeżdżających do Szwajcarii, jak również dla przesyłania listów, depesz i pakietów pocztowych do Szwajcarii, nie wyłączając przesyłek dla jeńców wojennych.

Powołanie gwardji narodowej.

BERN, 21.5. Według wiadomości, otrzymanych z Waszyngtonu przez „Petit Parisien“, amerykański departament wojskowy zarządził zwołanie gwardji narodowej, mającej się stać dn. 15-go i 20-go lipca oraz 5-go sierpnia. Prócz tego departament ten wydał rozporządzenie co do zakupu 25,000 koni i mułów.

Przyjęty przez senat amerykański projekt prawa o służbie wojskowej zaznacza między innymi, że wszyscy mężczyźni, zaciągnięci do wojska, obowiązani są do służby w szeregach tylko podczas wojny ame-

rykańsko-niemieckiej i co najwyżej jeszcze przez 4 miesiące po jej ukończeniu.

Roosevelt na czele milicji.

BERLIN. Korespondent „Lokal Anzeigera“ donosi z Hagi: Gubernator stanu Nowego Jorku mianował byłego prezydenta, Roosevelta, generałem majorem milicji nowojorskiej, Roosevelt przyjął tę nominację i jeżeli prezydent Wilson nie zgodzi się wysłać go do Francji na czele 4ch dywizji wojska ochotniczego Stanów Zjednoczonych, do czego upoważniony jest przez nowe prawo wojskowe, to Roosevelt zamierza wyruszyć tam na czele milicji nowojorskiej.

Kanonierki japońskie na morzu Śródziemnym.

BERLIN. Do „Baseler Nachrichten“ donoszą z Paryża: Od kilku dni znajduje się w porcie Marsylii pewna liczba kanonierek japońskich, które mają eskortować francuskie okręty handlowe na morzu Śródziemnym i walczyć z łodziami podwodnymi. Jeżeli próba ta wyda wyniki pomyślne, to na morze Śródziemne wprowadzone będą okręty japońskie w liczbie znaczniejszej.

Aresztowanie przywódców.

ROTTERDAM, 20.5. Doniesienie biura Reutera: Wielu przywódców strajku w fabrykach maszyn w Chelfield, Liverpool, Coventry, Manchester oraz w Londynie zostało aresztowanych. Będą oni oskarżeni o stawianie przeszkód w dostarczaniu amunicji, potrzebnej do prowadzenia wojny.

Telegramy własne.

(Z ostatniej chwili.)

Posłuchanie u cesarza.

WIEDEN, 21.5. WAT. Jak się dowiadują pisma wieczorne — cesarz przyjmie dziś na audjencji przedstawicieli partji parlamentarnych izby posłów.

O ministerjum dla Ukrainy.

PETERSBURG, 20.5. WAT. Doniesienie Pet. Ag. Tel. Obradujący w Kijowie kongres robotników przemysłu wojennego postanowił domagać się od tymczasowego rządu natychmiastowego ogłoszenia uchwał narodowego i terytorjalnego samorządu, na mocy specjalnych praw. W pierwszym rządzie, w celu urzeczywistnienia tych uchwał, pożądane jest utworzenie ministerstwa dla spraw ukraińskich.

Anglja wobec walki z nurkowcami.

BERLIN, 22.5. W. A. T. Poranne pisma berlińskie piszą: W celu zwalczania wzrastającego niezadowolenia z powodu braku, oraz drożyzny artykułów żywnościowych — rząd angielski chwycił się oryginalnego środka — mianowicie polecił swym reprezentantom wygłaszać po całym kraju uspokajające odczyty, w których prelegenci informują ludność, iż admiralicji udało się wynaleźć nowy rodzaj walki z łodziami podwodnymi, tak, że niemcy niezadługo już przekonają się, jak zawiodły nadzieje na

to, że Anglja nie da sobie rady z nurkowcami.

Przyjazd ambasadorów.

AMSTERDAM, 22.5. WAT. — „Handelsblad“ donosi z Rotterdamu: Na pokładzie holendersko-amerykańskiego parowca „Ryndam“ przybyli tu w asystencji swego personelu austriacko-węgierski ambasador, hr. Tarnowski, niemiecki poseł w Pekinie, admirał Hintze i poseł niemiecki na Kubie, dr Vardy du Vernois.

Plany Wilsona.

BERLIN, 22.5. W. A. T. — W kołach miarodajnych holenderskich oczekują — jak donosi „Kreuz Ztg.“ — w niedalekiej przyszłości noty z Ameryki, w której rządowi holenderskiemu zaproponowany będzie wybór jednej z dwóch alternatyw: albo zerwanie wszelkich stosunków handlowych z Niemcami, albo też zrezygnowanie z dostaw artykułów żywności ze Stanów Zjednoczonych. Plan jego polega na tem, aby europejskie mocarstwa neutralne, a w pierwszym rzędzie Holandję, która rozporządza przeszło 300,000 doskonale uzbrojoną armją — pociągnąć do udziału w wojnie po stronie koalicji.

Posiedzenie Rady Miejskiej odbyło się w środę, dnia 23-go maja 1917-go roku, o godzinie 5-ej po południu, w sali Towarzystwa Kredytowego, przy ul. Średniej № 19.

- Porządek dzienny:
1. Zagalenie.
  2. Wybór wiceprzewodniczących i sekretarzy Rady Miejskiej.
  3. Kompetencje Rady Miejskiej.
  4. Wybór członków Delegacji i Komisji.
- Przewodniczący Rady Miejskiej T. Sułowski.

Berlińskie Towarzystwo Ubezpieczeń
założone w roku 1812.
Oddział Warszawski,
Wierzbowa 11,
rozpocząwszy działalność 1 stycznia 1917 roku,
poszukuje
zdolnych Inspektorów, agentów i akwizytorów

Szkola handlowa
Łódzkiego Towarzystwa szerzenia wiedzy handlowej
ulica Długa Nr. 45.
Egzaminy wstępne przedwakacyjne do klasy wstępnej niższej, wyższej i I-ej rozpoczyna się dnia 4 czerwca r. b. Podania przyjmuje kancelarja Szkoły codziennie w godzinach biurowych.
Dyrektor Szkoły: ROMAN TULIN.

W 8-klasowym Gimnazjum Filologicznym
Aleksego Zimowskiego
w Łodzi, ulica Gubernatorska № 3.
Otwarta będzie od roku szkolnego klasa V. Egzaminy przedwakacyjne do wszystkich klas rozpoczną się 4 czerwca. Do podań na ręce dyrektora dołączyć należy metrykę urodzenia, świadectwo szczepienia ospy, oraz szkolne, jeżeli kandydat uczęszczał przedtem do innej. Blizszych informacji udziela kancelarja szkoły codziennie od g. 9-ej do 3-ej po południu.
Dyrektor: Bronisław Knothe.

Szkola Przygotowawcza Koedukacyjna H. Cholewickiej,
PIOTRKOWSKA 120 (naprzeciw przystanku tramw.)
przypodoba starannie chłopców i dziewczynki do szkół średnich. Przy szkole, Zakład freblowski oraz Kursy Pedagogiczne freblowsko-ochroniarskie. Zapisy i egzaminy wstępne rozpoczęte.

W VII-klas. zakł. naukowo-wychowawczym
Heleny Miklaszewskiej
egzaminy dla nowowstępujących odbywać się będą od 21-go do 24 maja włącznie.
Lokal przy ul. Sienkiewicza № 61 z następnym rokiem szkolnym zostaje powiększony.

W 7-klas. Szkole Handlowej Zeńskiej
W. Waszczyńskiej
(Zielona 15).
Egzaminy dla nowowstępujących odbędą się 4, 5 i 6 czerwca 1917 r.

4-kl. Zakład Naukowy Zeński Heleny Cholewickiej
PIOTRKOWSKA 120,
zawładania rodziców i wychowawców że od września otwiera kl. 4-tą. Zapisy i egzaminy wstępne do wszystkich klas rozpoczyna się 23 maja o 3 po poł. Po ukończeniu całokwitego kursu Zakład wyda odpowiednio patenty.

Poszukuje się magazyniera do składu artykułów elektrotechnicznych, obznajomionego z rysunkami technicznymi, znającego język niemiecki z niewielką kaucją. Oferty prosimy składać pod literami W.M. 1000 do redakcji „N. Kurjera Łódzkiego“.

Poszukuje się od 1-go czerwca r. b. biuralistki blegie piszącej na maszynie. Wyczerpujące piśmienie oferty z podaniem referencji do redakcji sub. „S. B. P.“.

Na sezon letni!
Duży wybór materiałów i resztek z różnych fabryk, jedwabi, białej i kolorowej etaminy, oraz haftów kaliskich i szwajcarskich po cenach przystępnych nabyć można. **Andrzeja № 44** parter, front, prawa strona.

Sprzedaż RESZTEK
białych: na kostjomy, bluzki, szlafroki, matniki, gładkiej desenlowej PIKI na koszule męskie, sportowe bluzy, płótno letnie na ubranka dziecinne FROTTER na kostjomy, satyna na fartuchy, robotarskie bluzy i „CHAKI“ dla skautów.
Konstantynowska № 3, drugi dom od Nowego Rynku w podwórzu, parter.

OGŁOSZENIA DROBNE:
MEBLI
brzymi wybór nowych, okazałych stołowe, sypialne, salony, biurka, biblioteki, szafy, otomany, łóżka metalowe, krzesła gęte. Wobec zastrój sprzedaje po cenach własnych i niżej. Magazyn Mebli Władysława Romiszowskiego, Łódź, Piotrkowska № 116. I piętro, front. W niedzielę i święta magazyn otwarty 1-6 p. p.

A kuszerka Marja Kubiśka przyjmuje ul. Piotrkowska № 199-7.
A. M obie sprzedam tanio z trzech pokoi. Spacerowa № 37 m 5.
Człowiek uczelny, jako stróż potrzebny do drukarni. Wiadomość w adm. „N. Kurjera Łódzkiego“
Fortepian krótki i buciak nowe sprzedam. Wiadomość ul. Włodzimierska № 9-4.
Feliks Najdek zgubił paszport niemiecki wydany z Pabianic.
Franciszek Raczynski zgubił paszport niemiecki wydany z Pabianic
Helenówek „a la pensjonat“ willa p. J. Szwabego. Wydaje obiady na miejscu i do domów. Mogą przyjąć dwie panienki z całodziennym utrzymaniem. Ceny przystępne. M. Szuttenbach.
Ignacy Bochoń zgubił paszport niemiecki wydany z Pabianic.
Józefa Jaworska zgubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi.
Poleryny alpagowe, marynarki, spodnie z „Amerykańskiej-sicory“ resztki na skautowskie ubrania tanio. Piotrkowska № 145-34.
Pensjonat w Podgębnie Marj Wolczaskiej dla rodzin lub osób pojedynczych. Młodzież zapewnią się troskliwą opieką. Ceny przystępne. Produkty świeże, Wiadomość Cegielińska № 86 od 12-5.
Regina Szamata zagubiła paszport niemiecki wydany w Łodzi.
Skradziono dowód № 194145 Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego, Zachodnia № 31.
Tadeusz Szononek zgubił paszport niemiecki wydany z Pabianic.
174 Piotrkowska. Sortownia Chreśeljańska, przerabia, nieuje, reparuje, odświeża, czyści, pierze chemicznie i farbuje garderobę męską. Roboty wykonywa tanio, szybko i starannie.
Zaginęła legitymacja chlebowa na imię Tekli Kotat, wydana z KIL dzielnicy.
Zaginęła legitymacja chlebowa wydana na imię Józefy Nowickiej wydana w 12 uczastku
Zaginat dowód lokacyjny № 7007 93566. na imię Estery Perli Danziger i Idy Moszek Tieberg wydany przez Łódź. Tow. Wz. Kred. Piotrkowska № 43 na sumę Rb. 845. Zastrzeżenie zrobione. Łaskawy znalazca zechce takowy zwrócić Tow.
Zaginat dowód № 132847 Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego Zachodnia № 31.
Zaginat dowód № 169829 Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego Zachodnia № 31.
Zaginat dowód № 139872-194072. Oddziału I Łódzkiego Warszawskiego Akcyjnego Towarzystwa Pożyczkowego Zachodnia № 31.